

Lepsze zarządzanie energią – więcej oszczędności w budżecie miasta

BIELSKO-BIAŁA (Polska)

WPROWADZENIE

Bielsko-Biała, miasto należące do europejskiej sieci Energie-Cités oraz do Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć „Energie-Cités”, jako jedno z nielicznych miast w Polsce posiada wieloosobową jednostkę służącą zarządzaniu energią. Biuro Zarządzania Energią, działające w strukturach Urzędu Miejskiego, istnieje od 1997 roku i zajmuje się sprawami nadzoru i rozwoju rynku energii poprzez stworzenie i realizację Planu zaopatrzenia miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. W tym zakresie czuwa także nad zapisami związanymi z wykorzystaniem energii w miejscowych planach zagospodarowania terenu oraz nadzoruje korzystanie z energetycznych mediów sieciowych przez większych inwestorów. Ponadto Biuro monitoruje publiczne budynki gminne pod względem zużycia energii oraz opiniuje nowe inwestycje miejskie lub remonty analizując stronę ekonomiczną ich przyszłej eksploatacji.

O BIELSKU-BIAŁEJ

Miasto na prawach powiatu leżące na południu Polski w woj. śląskim, w południowej części Pogórza Śląskiego, w dolinie rzeki Białej. Zajmuje powierzchnię 121 km² o urozmaiconej rzeźbie terenu, na wzgórzach pomiędzy łańcuchami górskimi Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego. Liczba mieszkańców miasta wynosi prawie 180 tys.

Miasto jest centrum administracyjnym, przemysłowym i kulturalnym regionu zwanego Podbeskidziem.

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ ENERGETYCZNY W BIELSKU - BIAŁEJ

Główne działania i rozwój zrównoważony

Priorytetem miasta jest rozwój przedsiębiorczości, usług i turystyki jednocześnie zapewniając wysoką jakość życia mieszkańców oraz kierując się zasadami zrównoważonego rozwoju. W dziedzinie ochrony środowiska, poszanowania energii czy budownictwa mieszkaniowego miasto współpracuje z ośrodkami europejskimi i z organizacjami międzynarodowymi. Na terenie miasta organizuje się targi, sympozja i konferencje z zakresu budownictwa, turystyki, telekomunikacji, energetyki, produkcji odzieży, które służą nawiązywaniu nowych kontaktów. Bielsko-Biała jest miastem o bardzo rozwiniętej sieci kanalizacyjnej i posiada 2 nowoczesne oczyszczalnie ścieków. W 2008 roku wprowadzono również system segregacji odpadów. Rozwinięta sieć gazowa pozwala na powszechne stosowanie gazu ziemnego do celów grzewczych, również w rejonach peryferyjnych. Około 40% potrzeb grzewczych miasta zaspokaja sieć ciepłownicza zasilana z lokalnych elektrociepłowni pracujących w kogeneracji. Jednym ze źródeł energii dla miasta jest nowoczesny i ekologiczny fluidalny blok energetyczny. Stale modernizowany jest tabor komunikacji miejskiej, a jednocześnie rozbudowuje się infrastrukturę drogową. Miasto posiada stały monitoring jakości powietrza. Realizowane są również przedsięwzięcia służące ograniczeniu niskiej emisji.

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii:

- energia z płytkiej geotermii za pośrednictwem pomp ciepła na basenie AQUA i oczyszczalni ścieków,
- energia biogazu na oczyszczalni ścieków oraz na komunalnym wysypisku śmieci,
- energia słoneczna w domu pomocy społecznej,
- energia z biomasy w szklarniach Zieleni Miejskiej.

W Bielskim Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego powstała także pracownia OZE.

Edukacja w dziedzinie OZE

Utworzenie pracowni energii odnawialnych w Bielskim Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego w latach 2006-2008. W pracowni będą się praktycznie kształcić w zakresie OZE przyszli technicy elektrycy, elektronicy i monterzy.

Działalność popularyzacyjna

- Konferencja w ramach inicjatywy BISE "Inteligentna energia w polskich miastach"- 30.09.2005.
- Inicjatywa "Dzień Otwarty" w Bielsku-Białej „Zarządzanie energią w budynkach szkolnych - etykiety energetyczne” - 24.05.2006.
- Międzynarodowa konferencja „Zarządzanie energią w budynkach szkolnych - etykiety energetyczne” - 25-26.05.2006.
- Przygotowanie ulotek edukacyjnych na temat nowoczesnych energooszczędnych źródeł ciepła przeznaczonych dla domów jednorodzinnych w nakładzie 5 tys. egz. - wrzesień 2006.
- Akcja informacyjno-edukacyjna na Targach Budownictwa w Bielsku-Białej w dniach 1-3.09.2006 oraz 7-9.09.2007.
- Warsztaty „Zarządzanie energią w obiektach gminy" w ramach „Festiwalu Miast Partnerskich" - 16.06.2007.
- Audycja w lokalnej telewizji internetowej na temat poszanowania energii i etykiety energetycznej - lipiec 2007.
- Wystawa promocyjna projektów przeprowadzonych w Bielsku-Białej – powtarzalna ekspozycja plakatowa towarzysząca wszystkim ważniejszym imprezom nt. poszanowania energii.

Pierwsze działania w Bielsku-Białej w zakresie zrównoważonego rozwoju energetycznego

Wszystkie tu opisane działania wynikają z istnienia podmiotu, który je wykonywał, inspirował czy też monitorował - Biura Zarządzania Energią, które powstało w 1997 roku. Jest to podmiot znajdujący się w strukturach gminy, co gwarantuje mu niezależność od różnorodnych wpływów podmiotów rynkowych. Zanim biuro powstało, podjęte zostały następujące istotne kroki: w latach dziewięćdziesiątych nastąpił wzrost kontaktów przedstawicieli naszego miasta z innymi miastami UE, w trakcie których podpatrywaliśmy doświadczenia innych. Istotne przy tym było, że przedstawiciele miasta byli merytorycznie i językowo przygotowani do takich spotkań. Owocem tych kontaktów był pomysł powołania takiego biura w Bielsku-Białej oraz pomoc w znalezieniu możliwości dofinansowania przedsięwzięcia. W ten sposób czynnik hamujący w postaci braku środków finansowych został zlikwidowany. Pozostały hamulce wywodzące się z postkomunistycznej mentalności społecznej. Stosunkowo niska cena energii w poprzedniej epoce nie skłaniała do zajmowania się tematem oszczędzania energii. Ponadto zachodzące przemiany polityczne kierowały świadomość społeczną w stronę konsumpcji, a oszczędzanie kojarzyło się z biedą. Dlatego należało przekonać miejskich decydentów do sensu istnienia takiego podmiotu przez spektakularny sukces w dziedzinie poszanowania energii. W tym celu zaplanowano wykonanie termomodernizacji starannie wybranych 2 obiektów miejskich i monitorowanie jej efektów. Sukces został osiągnięty – zwrot poniesionych nakładów poniżej 1 roku oraz nałożenie sukcesu przyczyniły się do decyzji o utworzeniu w mieście jednostki działającej na rzecz poszanowania energii.

Obecna sytuacja:

Program obniżenia niskiej emisji (PONE)

Od 2007 roku w Bielsku-Białej jest prowadzony program wymiany starych nieefektywnych węglowych źródeł ciepła w domach jednorodzinnych na ekologiczne źródła ciepła (program ograniczenia tzw. niskiej emisji). W 2007 roku mieszkańcy uczestniczący w Programie wymienili 80 takich kotłowni, a w 2008 planuje się wymianę 220 kotłowni. Zamiarem miasta jest kontynuacja tego programu w kolejnych latach. Jego celem jest poprawa jakości powietrza w dzielnicach peryferyjnych miasta, w których w okresie grzewczym obserwuje się znaczne jej pogorszenie za sprawą emisji z kominów domów jednorodzinnych, w których spala się albo złe paliwo, albo spala się je w niesprawnych kotłach. Do tej pory program przyniósł obniżenie rocznej emisji zanieczyszczeń powietrza o ok. 300 ton.

Monitoring energii

W 2006 roku zbudowano aplikację służącą monitorowaniu zużycia energii w obiektach miejskich. Dzięki niej monitorowanie zużycia energii w budynkach gminnych stało się systematycznym działaniem, wspomagającym oszczędności np. z tytułu termomodernizacji obiektów. W szczególny sposób zbierane dane służą weryfikacji umów na dostawę mediów energetycznych, co przyniosło w latach 2000-2008 oszczędności wysokości prawie 1,5 mln zł.

Nadzór eksploatacyjny

Biuro Zarządzania Energią realizuje stale od 2006 roku program nadzoru nad eksploatacją urządzeń, którego celem jest poprawa stanu urządzeń i instalacji, aby zwiększyć ich żywotność i sprawność oraz ograniczyć liczbę awarii.

OSIĄGNIĘCIA BIELSKO-BIAŁEJ

Program wymiany małych kotłów węglowych doprowadził do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza o ok. 300 ton rocznie.

Sumę oszczędności kosztów energii wynikających głównie z przeprowadzonych prac termomodernizacyjnych budynków gminnych i nadzoru nad eksploatacją majątku gminnego w latach 1997 do 2007 szacuje się łącznie na około 9 mln zł. Dochodzą do tego oszczędności wynikające z wpływu Biura Zarządzania Energią na działania w zakresie sieci ciepłowniczych i źródeł ciepła, których skutkiem było wstrzymanie dynamicznych wzrostów cen ciepła, które ustabilizowały się od roku 2003. Szacuje się, że mieszkańcy naszego miasta zapłacili za ciepło w latach 2003–2007 w sumie o 9 mln zł mniej, niż w przypadku gdyby działań nie podjęto. Działania promocyjne i popularyzujące poszanowanie energii powodują zmniejszenie zużycia energii poprzez wpływ na indywidualnych mieszkańców, a także służą promocji miasta jako przyjaznego środowiska. Łączne koszty utrzymania Biura Zarządzania Energią w latach 1997–2007 wyniosły ok. 1,4 mln zł, a otrzymane dofinansowanie

ze środków pomocowych wyniosło ok. 80 tys. euro

RADY BIELSKO-BIAŁEJ DLA INNYCH GMIN

Uznajemy za kluczowe powołanie w gminie jednostki służącej zarządzaniu energią. W tym celu radzimy:

- znaleźć osoby dobrze przygotowane merytorycznie i językowo
- nawiązać i systematycznie podtrzymywać kontakty z polskimi/zagranicznymi gminami odnoszącymi sukcesy w dziedzinie poszanowania energii i zrównoważonego rozwoju
- znaleźć środki finansowe na stworzenie jednostki do spraw zarządzania energią w gminie
- przekonać decydentów o potrzebie zarządzania energią (np. spektakularny sukces)
- powołać komórkę d/s energii w gminie
- dbać, aby działania komórki zawierały elementy popularyzacji i promocji poszanowania energii.

KORDYNATOR PROJEKTU MODEL W POLSCE

Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cites” (PNEC) jest pozarządową organizacją pożytku publicznego, od czerwca 1994 r. współpracującą z samorządami lokalnymi.

Obszary działania:

- lokalna polityka energetyczna
- efektywne wykorzystanie energii
- promocja energii odnawialnej
- ochrona klimatu
- edukacja ekologiczna
- wymiana informacji o źródłach finansowania
- poszukiwanie partnerów do projektów

Osiągnięcia:

- uczestnictwo w ponad 40 projektach krajowych i międzynarodowych
- zorganizowanie ponad 90 seminariów, szkoleń, podróży studyjnych i konferencji w ramach projektów finansowanych z programów Unii Europejskiej (TEMPUS, SAVE, ALTENER, INTERREG III C, IEE), USAID i środków krajowych (NFOŚiGW, MSZ, FIO)
- przeszkolenie ponad 3 500 reprezentantów władz lokalnych

- współpraca z ponad 20 partnerami z kilkunastu krajów
- przygotowanie, publikacja i bezpłatna dyseminacja:
 - 38 000 płyt CD zawierających ponad 300 opisów najlepszych przykładów efektywnego wykorzystania energii, energii odnawialnej i zrównoważonego rozwoju w krajach Unii Europejskiej
 - 5000 egz. poradnika „Zarządzanie energią w budynkach szkolnych”
 - 1 000 egzemplarzy poradnika „Odnawialne źródła energii w Małopolsce”
- opracowanie i wykonanie wystawy 16 plakatów dotyczących odnawialnych źródeł energii eksponowanych w gminach.

WIĘCEJ INFORMACJI

Osoba do kontaktu: Piotr Sołtysek

Stanowisko: Biuro Zarządzania Energią

Instytucja: Urząd Miejski w Bielsku-Białej

Adres: Pl. Ratuszowy 1, 43-300 Bielsko-Biała

Tel/Fax: +48 33 49 71 581

E-mail: pze@um.bielsko.pl

Strona internetowa: www.pze.um.bielsko.pl

Wzorcowy przykład został przygotowany przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej przy współpracy Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć “Energie Cités” w ramach projektu MODEL współfinansowanego przez Komisję Europejską (DG TREN – EACI Agency) w Programie IEE oraz przez Francuską Agencję Zarządzania Energią ADEME.

Odpowiedzialność za treść tego opisu wzorcowego przykładu spoczywa wyłącznie na jego autorach. Nie wyraża on opinii Wspólnoty Europejskiej. Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zamieszczonych tutaj informacji.

Strona internetowa MODELu: www.energymodel.eu

© 2008 MODEL

Koorynator
Projektu

Oficjalny
Partner

Przy wsparciu finansowym:

